

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi eräiden Autorekisterikeskusta koskevien säännösten muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tielikenteen tietojärjestelmästä annettua lakia, liikennetarvikkeiden kaupasta, asennuksesta ja korjauksesta annettua lakia, vaarallisten aineiden kuljettamisesta tiellä annettua lakia ja ulosottotoimesta annettua lakia.

Esitys perustuu pääosin siihen, että nykyisestä valtion virastona toimivasta autorekisterikeskuksesta muodostetaan valtion liikelaitos vuoden 1993 alusta. Nykyisin autorekisterikeskukselle kuuluvat tehtävät siirtyvät osaksi uusi-
muotoisen Autorekisterikeskuksen liikelaitostoimintaan ja osaksi Autorekisterikeskuksen

viranomaistehtäviä hoitavalle erilliselle ajoneuvohallinnon yksikölle. Esityksen tarkoituksena on tehdä liikelaitosuudistuksen edellyttämät muutokset mainittuihin lakeihin ja antaa liikelaitostehtävien ja viranomaistehtävien jaosta tarkemmat säännökset. Lisäksi tielikenteen tietojärjestelmästä annettuun lakiin ehdotetaan muutosta, jonka mukaan ajoneuvorekisteristä saisi luovuttaa tietoja tietyillä edellytyksillä myös muille kuin sanotussa laissa luetelluille tahoille.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan vuoden 1993 alusta.

YLEISPERUSTELUT

1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys

1.1. Autorekisterikeskuksen liikelaitostuminen

Autorekisterikeskuksesta on tarkoitus muodostaa Autorekisterikeskuksesta annettavalla lailla (HE 73/1992 vp), jonka eduskunta on hyväksynyt 29 päivänä syyskuuta 1992, uusi-
muotoinen valtion liikelaitos vuoden 1993 alusta. Uudistuksen tarkoituksena on parantaa Autorekisterikeskuksen toimintaedellytyksiä, palvelujen laatua ja toiminnan tuottavuutta.

Liikelaitoksena toimivan Autorekisterikeskuksen keskeisiksi tehtäviksi on lain 2 §:ssä säädetty ajoneuvojen katsastus- ja rekisteröintipalvelujen sekä kuljettajantutkintojen vastaanotto- ja ajokorttien rekisteröintipalvelujen tuottaminen liikelaitostehtävinä. Autorekisterikeskuksella on lisäksi eräitä viranomaistehtäviä, jotka on lueteltu lain 2 §:n 2 momentissa.

Lain 3 §:n 1 momentin mukaan Autorekiste-

rikeskuksessa on viranomaistehtävien hoitamista varten erillinen ajoneuvohallinnon yksikkö, jonka päällikkö tai hänen määräämänsä ratkaise erityisesti laitokselle määrätyt asiat.

Laiksi Autorekisterikeskuksesta annetun hallituksen esityksen yleisperustelujen jaksossa 1.2. todetaan, että viranomaistehtäviä hoitava ajoneuvohallinnon yksikkö on tarkoitus erottaa liikelaitoksesta vuoden 1994 alusta, kun Autorekisterikeskuksen tehtäväalueilla avataan kilpailu. Yleisperustelujen jaksossa 4.2.2. mainitaan kilpailu avattavaksi katsastuksen tehtäväalueella vuonna 1994.

1.2. Tavoitteet

Autorekisterikeskuksen nykyiset tehtävät perustuvat monissa eri säädöksissä oleviin säännöksiin. Tärkeimmät tehtävät liittyvät ajoneuvojen katsastukseen ja rekisteröintiin, kuljetta-

jantutkintoihin, ajokorttien rekisteröintiin, tieliikenteen tietojärjestelmän ylläpitoon, auto- ja moottoripyöräveroon, moottoriajoneuvoveroon, autokiinnityksiin sekä erilaisiin valvontatoimenpiteisiin. Liikelaitosuudistus merkitsee sitä, että nämä tehtävät jaetaan liikelaitostehtäviin ja viranomaistehtäviin. Tämä puolestaan edellyttää, että asianomaisiin säädöksiin tehdään tehtäväjaon mukaiset muutokset sekä muut liikelaitostumisen vaatimat muutokset.

Ajoneuvojen katsastukseen ja rekisteröintiin sekä kuljettajantutkintoihin ja ajokortteihin liittyvät säädökset on annettu asetuksilla tielikennelain (267/81) nojalla. Asetusten muutokset ovat valmisteltavana liikenneministeriössä. Verotukseen liittyvien lakien muutokset puolestaan valmistellaan valtiovarainministeriössä. Tässä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi muita autorekisterikeskuksen toimintaan liittyviä lakeja liikelaitosuudistuksen mukaisesti.

1.3. Keinot

1.3.1. Tieliikenteen tietojärjestelmä

Tieliikenteen tietojärjestelmästä annetussa laissa (819/89) tarkoitettut osarekisterit ovat teknisenä tallenteena olevia yleisiä asiakirjoja, joiden tietosisällöltä edellytetään julkista luotettavuutta. Tämän perusteella tieliikenteen tietojärjestelmän pitäjäksi säädetäisiin liikelaitosuudistuksen yhteydessä viranomaistehtäviä hoitava ajoneuvohallinnon yksikkö. Rekisterien julkiseen luotettavuuteen liittyy samalla se, että ajoneuvohallinnon yksiköllä olisi viime kädessä vastuu rekisterien tietosisällöstä, käytöstä ja käyttöluvista sekä tietojen luovuttamisesta. Periaatteellisesti merkittävässä tapauksissa ratkaisujen tulisi olla tämän vuoksi ajoneuvohallinnon yksikön päätöksiä. Koska tietojen luovuttaminen teknisen käyttöyhteyden avulla edellyttää usein yksittäistapauksellista, rekisterien pidon kannalta merkityksellistä harkintaa, teknisen käyttöyhteyden avaamista koskeva merkittävä tai uudentyyppinen päätös olisi eräs ajoneuvohallinnon yksikön päätettävä asia.

Ajoneuvojen ja ajokorttien rekisteröinnin tuotannolliset tehtävät kuten ilmoitusten vastaanotto, rekisterin ylläpito ja kehitys, tulosteiden toimitus asiakkaille sekä tietopalvelutehtävät kuten tietojen myynti säädettäisiin liikelaitosuudistuksen mukaisesti uusimuotoisen Autorekisterikeskuksen liikelaitostehtäviin. Nämä

tehtävät ovat rutiinitapauksia, joihin ei sisälly merkittävää tapauskohtaista, oikeudellista harkintaa. Ne eivät sisällä yleensä merkittävää julkisen vallan käyttöä, vaan muodostavat luonnollisen osan liiketoimintaa.

Ajoneuvohallinnon yksikön tehtävien hoitaminen edellyttää, että yksikölle annetaan oikeus valvoa rekisteritietojen luovutusta ja muuta rekistereihin liittyvää toimintaa. Oikeusturvavaatimusten vuoksi laissa annettaisiin lisäksi mahdollisuus ratkaisun siirtämiseen Autorekisterikeskuksesta ajoneuvohallinnon yksikölle.

Kilpailun avaaminen katsastuksen tehtäväalueella merkitsee sitä, että tieliikenteen tietojärjestelmästä annetussa laissa tulisi ottaa huomioon myös kilpailijoiden toiminnan mahdollistaminen. Kilpailijoiden tulisi saada toimintaansa tarvittavat tiedot tieliikenteen tietojärjestelmästä ja toisaalta niillä tulisi olla mahdollisuus ilmoittaa asianmukaiset tiedot järjestelmään. Tämä on myös välttämätön edellytys sille, että tieliikenteen tietojärjestelmässä olevat tiedot pysyvät ajan tasalla ja muodostavat liikenneturvallisuuksi edistävän rekisterin. Tämän vuoksi tieliikenteen tietojärjestelmästä annettua lakia muutettaisiin myös siten, että kilpailijoina toimivat katsastuksen suorittajat voisivat saada tarvitsemiaan tietoja ajoneuvoja ajoneuvoverotusrekistereistä, sekä siten, että ne voisivat siirtää toiminnassaan saatuja tietoja näihin rekistereihin. Käytännössä on ilmennyt, että yksityiset henkilöt tarvitsevat itseään koskevia ajokorttirekisterin tietoja tarkoituksiin, joita varten tietoja olisi tarkoituksenmukaista ja useinkin välttämätöntä antaa. Nykyisessä laissa ei ole kuitenkaan säännöstä, jonka mukaan yksityinen henkilö olisi oikeutettu saamaan itseään koskevia ajokorttirekisterin tietoja johonkin tiettyyn, hyväksyttävään tarkoitukseen. Henkilörekisterilain (471/87) 11 §:ssä säädettyä rekisteröidyn tarkastusoikeutta ei voi rinnastaa tällaiseen oikeuteen.

Autorekisterikeskuksen toiminnassa on myös havaittu, että tieliikenteen tietojärjestelmästä annetun lain 11 ja 15 § ovat liian ehdottomia. Käytännössä on nimittäin esiintynyt tapauksia, joissa tarve saada ajoneuvorekisteristä tietoja on osoittautunut hyvin perustelluksi ja tarkoituksenmukaiseksi, mutta joissa luovutuksen on estänyt se, että hakija ei ole täyttänyt luovutuksensaajalle laissa säädettyjä muodollisia edellytyksiä. Esimerkiksi ajoneuvojen liikennevakuutukseen liittyvää tarkastustoimintaa harjoittavalle yritykselle ei voida nykyisen lain

piteissa luovuttaa tietoja kuin yksittäistapa- uksissa. Tämän vuoksi mainittuihin säännök- siin lisättäisiin tietojen luovutusta koskevat yleissäännökset.

1.3.2. Muut lait

Liikennetarvikkeiden kaupasta, asennuksesta ja korjauksesta annettuun lakiin (570/78), jäl- jempänä liikennetarvikelaki, vaarallisten ainei- den kuljettamisesta tiellä annettuun lakiin (510/74) ja ulosottotoimesta annettuun lakiin (866/84) tehtäisiin muutokset, joilla säädettäi- siin muun muassa viranomaistehtävien siirty- misestä Autorekisterikeskuksen ajoneuvohallin- non yksikölle.

2. Asian valmistelu

Esitystä on valmisteltu liikenneministeriön helmikuussa 1992 asettamassa autorekisterikes- kuksen liikelaitokseksi muuttamista valmistele- vassa työryhmässä. Siinä ovat olleet edustettui- na liikenneministeriö, valtiovarainministeriö, autorekisterikeskuksen henkilöstöjärjestöt ja autorekisterikeskus.

Esityksestä on pyydetty lausunnot valtionva- rainministeriöltä, oikeusministeriöltä, sisäasi- ainministeriöltä, tietosuojavaltuutetulta, Lii- kennevakuutusyhdistykseltä sekä auto- ja lii- kennealan järjestöiltä.

3. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset

Nykyisin autorekisterikeskuksen palvelukses- sa oleva henkilöstö siirtyy Autorekisterikeskuk- sesta annetun lain mukaisesti uusimuotoisen Autorekisterikeskuksen palvelukseen. Henki-

löstö jakautuu liikelaitostehtäviä suorittaviin ja ajoneuvohallinnon yksikössä viranomaistehtä- viä suorittaviin. Henkilöstön määrässä tai ase- massa ei ole kuitenkaan tarkoitus tehdä liike- laitostumisen yhteydessä olennaisia muutoksia.

Rekisterien ylläpidosta ja kehittämisestä ai- heutuu Autorekisterikeskukselle kustannuksia. Ne on kuitenkin tarkoitus kattaa ilmoitusten vastaanotosta, tietojen luovuttamisesta ja tulos- teiden toimittamisesta sekä muista tietopalve- lutehtävistä saaduilla tuloilla.

Esityksellä ei ole edellä olevan perusteella merkittäviä organisatorisia tai taloudellisia vai- kutuksia.

4. Esityksen suhde muuhun lainsäädäntöön

Ehdotus on valmisteltu pääasiassa sen joh- dosta, että virastomuotoinen autorekisterikes- kus muutetaan Autorekisterikeskuksesta anne- tulla lailla liikelaitokseksi.

Tieliikenteen tietojärjestelmästä annetun lain muuttamista koskevan ehdotuksen 5 ja 9 §:ssä viitataan asetukseen, jolla näissä yhteyksissä tarkoitetaan ajoneuvojen rekisteröinnistä an- nettua asetusta (842/89). Sanottu asetusta on tarkoitus uudistaa kokonaan sekä Autorekiste- rikeskusta koskevan lain että Euroopan talo- usalueesta tehdyn sopimuksen (ETA-sopimus) edellyttämien muutosten johdosta.

Autorekisterikeskuksesta annetun uuden lain takia liikennetarvikkeiden kaupasta, asennuk- sesta ja korjauksesta annettua asetusta (9/79) on tarkistettava. Autorekisterikeskuksen muut- tuminen liikelaitokseksi edellyttää myös leima- verolain (662/43), moottoriajoneuvoverosta an- netun lain (722/66), auto- ja moottopyöräve- rosta annetun lain (482/67) ja veronkantolain (611/78) tarkistamista.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Tieliikenteen tietojärjestelmästä annettu laki

1 §. *Tieliikenteen tietojärjestelmä ja sen pitäjä.* Voimassa olevan 1 §:n mukaan autorekisterikeskus pitää yllä liikenneturvallisuuden edistämistä ja muita toimialaansa kuuluvia tehtäviä varten automaattisen tietojenkäsittelyn avulla rekistereitä, jotka kokonaisuutena muodostavat tieliikenteen tietojärjestelmän.

Autorekisterikeskuksen muuttuessa valtion liikelaitokseksi on tieliikenteen tietojärjestelmän osarekisterien pito säädetty Autorekisterikeskuksesta annetulla lailla Autorekisterikeskuksen viranomaistehtäviä hoitavalle erilliselle ajoneuvohallinnon yksikölle. Tieliikenteen tietojärjestelmän osarekisterit ovat teknisenä tallenteena olevia yleisiä asiakirjoja, joiden tietosisällöltä edellytetään julkista luotettavuutta. Tämän vuoksi ehdotetaan, että tieliikenteen tietojärjestelmästä annetun lain 1 §:ää muutetaan vastaavasti siten, että tieliikenteen tietojärjestelmän pitäjäksi tulee ajoneuvohallinnon yksikkö. Koska yksikölle ei ole määritelty omaa toimialaa ja koska sen tehtävät eivät kata kaikkia nykyisin autorekisterikeskukselle kuuluvia tehtäviä, ehdotetaan samalla säännöistä muutettavaksi siten, että siinä luetellaan tärkeimmät tehtävät, joita varten tieliikenteen tietojärjestelmää pidetään.

Autorekisterikeskuksen muuttuessa liikelaitokseksi tulisi tehtäväjako liikelaitostoiminnan ja viranomaistehtäviä hoitavan ajoneuvohallinnon yksikön välillä järjestää lainsäädännöllä. Ajoneuvohallinnon yksiköllä tulisi olla viime kädessä vastuu rekisterien tietosisällöstä, käytöstä, käyttöluvista ja tietojen luovutuksista. Periaatteellisesti merkittävissä tapauksissa ratkaisujen tulisi olla hallinnollisia päätöksiä, joista voidaan myös valittaa edelleen hallinto-oikeudellisia muutoksenhakukeinoja käyttäen. Lain 1 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa tällaiset tehtävät määritellään ajoneuvohallinnon yksikön tehtäviksi. Tavallisissa rutiinitapauksissa niihin liittyvät kysymykset voitaisiin ratkaista liikelaitoksena toimivassa Autorekisterikeskuksessa.

Liikelaitoksena toimivan Autorekisterikeskuksen tehtävät ehdotetaan määriteltäviksi vastaavasti uudessa 3 momentissa. Ne muodostu-

vat rekisterien teknisestä ylläpidosta ja kehittämisestä sekä niiden vastapainona rekisteritietojen koskevien ilmoitusten vastaanottamisesta, tietojen luovuttamisesta ja tulosteiden toimittamisesta sekä muista tietopalvelutehtävistä. Nämä tehtävät eivät sisällä yleensä merkittävää julkisen vallan käyttöä, vaan muodostavat luonnollisen osan liiketoimintaa. Viimeksi mainituista tehtävistä Autorekisterikeskus voi myös periä maksuja asiakkailtaan. Maksuilla katetaan rekisterien ylläpidosta ja kehittämisestä Autorekisterikeskukselle aiheutuvat kustannukset.

3 §. *Tieliikenteen tietojärjestelmän osat.* Tieliikenteen tietojärjestelmän osarekisterit on määritelty lain 3 §:ssä. Yhtenä osarekisterinä olevaan ajoneuvorekisteriin merkitään 5 §:n mukaan rekisteröitäväksi ilmoitettavat rekisteröintivelvollisuuden alaiset ajoneuvot. Ajoneuvorekisteriin merkitty kuorma-auto, linja-auto, kuorma-autoon kytkettäväksi hyväksyty perävaunu, traktori sekä moottoriyökone voidaan puolestaan kiinnittää autokiinnityslain mukaisesti. Tämän lisäksi on ajoneuvojen rekisteröinnistä annetussa asetuksessa säädetty, että tietyt ajoneuvot, joita ei ole merkitty ajoneuvorekisteriin, saadaan merkitä autokiinnitystä varten pidettyyn erityisrekisteriin. Tämän jälkeen ne voidaan kiinnittää normaalisti. Pääasiassa kyseessä ovat ajoneuvot, joita ei voida merkitä ajoneuvorekisteriin, koska niiden painot tai mitat ylittävät tieliikenteessä sallitut arvot.

Autorekisterikeskuksessa on valmisteltu manuaalisesti ylläpidettävän erityisrekisterin siirtämistä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettäväksi. Ajoneuvon tietoja sisältävänä se muodostaa tällöin ajoneuvorekisteriin verrattavan rekisterin. Tämän vuoksi ehdotetaan, että 3 §:ään lisätään uusi 2 momentti, jossa erityisrekisteri määritellään ajoneuvorekisterin osaksi.

4 §. *Tieliikenteen tietojärjestelmän tiedot.* Voimassa olevassa 4 §:n 1 momentissa on lueteltu ne henkilötiedot, jotka saa tallettaa tieliikenteen tietojärjestelmän tietokantaan. Eräänä tietona on mainittu ajoneuvon omistajan ja haltijan osoite. Käytännössä on esiintynyt useita tapauksia, joissa osoitteeksi on esitetty postilokero, työosoite tai jokin vastaava muu kuin kotiosoite tai asuinpaikan osoite.

Genevessä vuonna 1949 ja Wienissä vuonna

1968 tehdyt tieliikennettä koskevat yleissopimukset (SopS 11/59 ja 30/86) edellyttävät kuitenkin, että ajoneuvon omistajasta ja haltijasta rekisteröidään vakituinen asuinpaikka tai kotiosoite. Kotiosoite tai asuinpaikan osoite ovat tarpeen muun muassa moottoriajoneuvoverotukseen, ajo-oikeuteen ja ulosottoon liittyvissä asioissa. Tämän vuoksi ehdotetaan 4 §:n 1 momentin sanamuotoa tarkennettavaksi.

5 §. *Ajoneuvorekisterin tiedot.* Edellä 3 §:ään ehdotettuun lisäykseen viitaten ehdotetaan ajoneuvorekisterin tietoja koskevaan 5 §:ään lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa todetaan erityisrekisterin tiedot määriteltäväksi asetuksella. Samalla ehdotetaan asetuksella määriteltäväksi ne rekisteröintivelvollisuuden ulkopuoliset ajoneuvot, jotka erityisrekisteriin merkittäisiin.

6 §. *Ajokorttirekisterin tiedot.* Pykälän 2 momentin sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi vastaamaan tieliikennelakiin vuonna 1990 tehtyjä muutoksia.

9 §. *Oikeus tietojen saantiin.* Lain 9 §:n 1 momentissa on määritelty ne tiedot, jotka autorekisterikeskuksella on oikeus saada konekielisinä tieliikenteen tietojärjestelmän ylläpitämiseksi. Tieliikenteen tietojärjestelmän pitämisen siirtyessä 1 §:ään ehdotetun muutoksen mukaisesti ajoneuvohallinnon yksikölle ehdotetaan 9 §:n 1 momentin johdantokappaletta muutettavaksi siten, että oikeus tietojen saantiin on ajoneuvohallinnon yksiköllä. Tietojen avulla tapahtuva rekisterien varsinainen tekninen ylläpito ja kehitys on säädetty puolestaan ehdotetussa 1 §:n uudessa 3 momentissa Autorekisterikeskuksen tehtäväksi.

Pykälän 2 momentin sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi tieliikennelakiin vuonna 1990 tehtyjen muutosten johdosta.

Pykälän 3 momentissa on säädetään nykyään, että tieliikenteen tietojärjestelmään voidaan autorekisterikeskuksen luvalla siirtää teknisen käyttöyhteyden avulla tiettyjen yritysten tietojärjestelmistä ajoneuvon rekisteri-ilmoituksen tiedot. Kyseessä on ajoneuvojen rekisteröinnistä annetussa asetuksessa tarkemmin säädetty suorarekisteröinti. Koska suorarekisteröintiluvan myöntäminen merkitsee julkisen vallan käyttöä sekä samalla merkittävää tieliikenteen tietojärjestelmän käyttöä koskevaa päätöstä, suorarekisteröintiä koskevan luvan myöntäminen ehdotetaan kuuluvaksi ajoneuvohallinnon yksikön tehtäviin.

Yleisperustelujen mukaisesti Autorekisterikeskuksen tehtäväalueilla avataan kilpailu vuo-

den 1994 alusta. Tämä merkitsee samalla sitä, että Autorekisterikeskuksen mahdollisten kilpailijoiden toiminnalle tulisi luoda lainsäädännössä sellaiset edellytykset, että tehtävien suorittaminen on ylipäänsä mahdollista. Tämän perusteella asianmukaisen toimiluvan saaneelle katsastuksen suorittajalle ehdotetaan annettavaksi oikeus siirtää tieliikenteen tietojärjestelmään teknisen käyttöyhteyden avulla asianmukaisia tietoja. Lisäksi ehdotetaan, että ajoneuvohallinnon yksikkö voisi hakemuksesta sallia katsastuksen suorittajan tallettaa tiedot tieliikenteen tietojärjestelmään suorakäyttöisesti. Koska tällaisen suorakäyttöisen tallettamisoi-keuden myöntäminen on merkityksellistä järjestelmän tietosisällön ja julkisen luotettavuuden kannalta, tallettamiseen vaadittaisiin järjestelmästä vastaavan ajoneuvohallinnon yksikön suostumus.

10 §. *Tieliikenteen tietojärjestelmän käyttö.* Voimassa olevan lain 10 §:n mukaan autorekisterikeskus voi käyttää tieliikenteen tietojärjestelmän osarekistereitä sille säädettyjen tehtävien hoidossa. Autorekisterikeskuksen muuttuessa liikelaitokseksi siirtyy osa nykyiselle autorekisterikeskukselle kuuluvista tehtävistä liikelaitoksena toimivalle Autorekisterikeskukselle ja osa viranomaistehtäviä hoitavalle ajoneuvohallinnon yksikölle.

Autorekisterikeskus tuottaa Autorekisterikeskuksesta annetun lain mukaan ajoneuvojen katsastus- ja rekisteröintipalveluja sekä kuljetantutkintojen vastaanotto- ja ajokorttien rekisteröintiin liittyviä palveluja, hoitaa varsinaisen ajoneuvoveron maksuunpano-, kanto- ja tilitystehtävät sekä harjoittaa muuta laitoksen toimialaan liittyvää liiketoimintaa. Sanotun lain 1 §:n 3 momentin mukaan Autorekisterikeskukselle on myös säädetty tieliikenteen tietojärjestelmään liittyviä tehtäviä. Ajoneuvohallinnon yksikkö puolestaan hoitaa tuon lain 3 §:n 1 momentin mukaisia viranomaistehtäviä.

Autorekisterikeskukselle ja ajoneuvohallinnon yksikölle säädettyjen tehtävien asianmukaisessa suorittamisessa on välttämätöntä, että ne saavat käyttää tieliikenteen tietojärjestelmän osarekistereitä. Vain tällä tavalla rekisterien tietosisältö ja julkinen luotettavuus sekä ylipäänsä säädettyjen tehtävien asianmukainen hoitaminen voidaan turvata. Tämän vuoksi ehdotetaan 10 §:ää muutettavaksi vastaavasti.

11 §. *Tietojen luovutus ajoneuvorekisteristä.* Lain 11 §:n 1 momentissa luetellaan ne tilanteet, joissa voidaan luovuttaa tietoja ajoneuvo-

rekisteristä muuten kuin teknisen käyttöyhteyden avulla. Momentin 1 kohdassa mainitaan, että tietoja voidaan luovuttaa rekisterinumeron perusteella yksittäistapauksissa. Käytetyn, rekisteristä poistetun ajoneuvon aikaisempaa rekisteritunnusta ei kuitenkaan ole usein tiedossa, kun uusi omistaja ryhtyy katsastuttamaan ja rekisteröimään autoa uudelleen kenties monenkin omistajanvaihdon jälkeen. Koska tällaisissa tilanteissa omistaja kuitenkin tarvitsisi ajoneuvon aikaisempia rekisteritietoja, näissä ja muissa vastaavissa tapauksissa tietoja tulisi voida luovuttaa myös ajoneuvon valmistenumeron perusteella. Tämän vuoksi kohtaan ehdotetaan asiaa koskevaa lisäystä. Lisäksi tässä ja 15 §:ssä ehdotetaan termi rekisterinumeron korvattavaksi termillä rekisteritunnus ajoneuvojen rekisteröintiin liittyvän terminologian mukaisesti.

Katsastuksen tehtäväalueella tapahtuvaan kilpailun avautumiseen liittyen myös Autorekisterikeskuksen mahdollisten kilpailijoiden toiminnalle tulisi luoda lainsäädännössä riittävät mahdollisuudet. Tämän vuoksi ehdotetaan, että ajoneuvorekisteristä voidaan luovuttaa tietoja asianmukaisen toimiluvan saaneelle katsastuksen suorittajalle. Tietojen luovutus ehdotetaan rajattavaksi katsastustehtävien hoitamista varten. Tätä koskeva muutos ehdotetaan sijoitettavaksi 1 momentin 4 kohdaksi, koska kohdassa nyt oleva säännös voidaan jäljempänä esitettävistä syistä jättää tarpeettomana pois.

Ulosottoviranomaiset tarvitsevat ulosotto-tehtäviä hoitaessaan tietoja velallisten omaisuudesta. Ajoneuvorekisteri toimii tällöin 15 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisesti teknisen käyttöyhteyden avulla eräänä tietolähteenä. Ajoneuvorekisterin käyttöä on kuitenkin rajoittanut se, että hakuperusteena voidaan käyttää ainoastaan ajoneuvon rekisteritunnusta. Ulosottomies ei useinkaan tiedä velallisen ajoneuvon rekisteritunnusta selvittäessään tämän kokonaistaloudellista asemaa ja ulosmittausmahdollisuuksia. Toisin sanoen ulosottomies ei voi etsiä ajoneuvorekisteristä velallisen omistamia ajoneuvoja, vaan hänen on tiedettävä jo valmiiksi, minkä ajoneuvon velallinen omistaa. Kyselyn tarkoitus rajoittuu tällöin ajoneuvon omistusoikeuden varmistamiseen. Tämän perusteella ehdotetaan lain 11 §:n nykyiseen 2 momenttiin lisättäväksi, että henkilötunnuksen saa luovuttaa myös ulosottotehtäviä varten. Tällöin sitä saisi käyttää momentin viimeisen

virkkeen mukaisesti tietojen luovutuksen perusteena. Velallisen henkilötunnus on usein mainittu ulosottohakemuksessa, ja tarvittaessa se voidaan myös hakea väestön keskusrekisteristä. Henkilötunnuksen avulla ulosottomies saisi yksinkertaisella ja nopealla tavalla selvillä kaikki velallisen omistamat rekisteröidyt ajoneuvot.

Koska tieliikenteen tietojärjestelmästä annetun lain 11 §:n 1 momentissa säädetty luovutuksensaajia koskevat edellytykset ovat osoittautuneet käytännössä liian tiukoiksi, ehdotetaan pykälän 2 momentiksi otettavaksi säännös, jonka perusteella tietoja voitaisiin luovuttaa myös muille tahoille kuin säännöksessä nimenomaisesti luetelluille. Ehdotetut käyttötarkoitukset muodostavat osan Autorekisterikeskuksen ja ajoneuvohallinnon yksikön tehtävien mukaisesta tietovaraston hyväksyttävästä käytöstä ja liikenteen sekä liikennevälineiden asianmukaisesta huollosta. Periaatteellisesti merkittävässä ja uudentyypisessä tapauksessa tietojen luovuttamista koskeva ratkaisu on ajoneuvohallinnon yksikön harkinnassa 1 §:n 2 momentin mukaisesti.

Ehdotettu uusi 3 momentti vastaa nykyistä 2 momenttia. Uuden 2 momentin mukaista tietojen luovutusta koskisivat tällöin myös nykyisessä 2 momentissa mainitut rajoitukset henkilötunnuksen luovuttamiselle.

12 §. *Tietojen luovutus ajokorttirekisteristä.* Nykyisen 12 §:n 5 kohdan mukaan ajokorttirekisteristä saa luovuttaa tietoja autorekisterikeskuksen luvalla ja valvonnassa tieteellistä tutkimusta tai muuta siihen verrattavaa tarkoitusta varten. Liikelaitosuudistuksen yhteydessä lupien antaminen siirtyy viranomais tehtävänä Autorekisterikeskuksesta annetun lain 3 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti viranomais tehtäviä hoitavalle ajoneuvohallinnon yksikölle. Tämän vuoksi 12 §:n 5 kohtaan ehdotetaan vastaavaa muutosta.

Ajokorttirekisterin tietoja tarvitaan usein ajoneuvon kuljettamiseen liittyvää koulutusta, tiettyihin ammatteihin hakeutumista sekä erilaisia ajokorttiin ja ajo-oikeuteen liittyviä asioita varten. Esimerkkejä ovat ajokorttirekisterin tietojen saaminen autoveron palautusta varten, ajokiellossa olleelle ajokortin takaisin saamista varten, vaihdettaessa suomalainen ajokortti ulkomaiseksi sekä ulkomailla tapahtuva autovakuutuksen ottaminen ja autonvuokraus. Koska tietojen antaminen asianomaiselle tällaisia tarkoituksia varten on tar-

koituksenmukaista, ehdotetaan tieliikenteen tietojärjestelmästä annettuun lakiin asiaa koskevaa säännöstä. Tietoja pyytävän tulisi ilmoittaa pyyntönsä yhteydessä se tarkoitus, johon hän tietoja tarvitsee, ja tämä tarkoitus ehdotetaan myös merkittäväksi ajokorttirekisterin oteeseen, jolla tiedot annetaan. Lisäksi ehdotetaan tarkoituksenmukaisuussyistä, että tiedot voitaisiin antaa myös muulle kuin asianomaiselle, jos tämä tarvitsee ajokorttirekisterin tietoja mainittuihin tarkoituksiin. Edellytyksenä kuitenkin olisi, että se, jota tieto koskee, olisi antanut suostumuksensa tietojen hankkimiseen. Tällöin esimerkiksi koulutuksen antaja tai työnantaja voisi hankkia kaikkien hakijoiden ajokorttirekisterin tiedot yhdellä kertaa.

13 §. *Tietojen luovutus ajoneuvoverotusrekisteristä.* Pykälässä säädetään tietojen luovutuksesta muuten kuin teknisen käyttöyhteyden avulla ajoneuvoverotusrekisteristä, joka muodostuu 7 §:n mukaisesti moottoriajoneuvoverosta annetun lain mukaan veronalaisista rekisteröidyistä ajoneuvoista. Koska veron suorittamisen valvonta on tarkoitus säätää asetuksella myös katsastuksen suorittajan tehtäväksi ja koska katsastuksia voivat tulevaisuudessa suorittaa myös Autorekisterikeskuksen kilpailijat, ehdotetaan, että ajoneuvoverotusrekisteristä voitaisiin luovuttaa tietoja myös katsastuksen suorittajalle säädettyjen tehtävien hoitamista varten. Tämä edistäisi veron maksuunpanon valvontaa. Lisäksi termi rekisterinumero ehdotetaan korvattavaksi pykälän 1 kohdassa termillä rekisteritunnus ajoneuvojen rekisteröintiin liittyvän terminologian mukaisesti.

15 §. *Tietojen luovutus teknisen käyttöyhteyden avulla ajoneuvorekisteristä.* Voimassa olevan 15 §:n 1 momentissa luotellaan ne tilanteet, joissa tietoja saadaan luovuttaa ajoneuvorekisteristä teknisen käyttöyhteyden avulla. Käytännössä ennen käyttöyhteyden avaamista Autorekisterikeskuksen täytyy usein uudentyppisissä ja periaatteellisesti merkittävisissä tapauksissa tarkistaa, täyttääkö hakija tietojen luovuttamisen edellytykset, ja harkita, onko käyttöyhteyden avaaminen perusteltua ja tarkoituksenmukaista. Koska käyttöyhteyden avaamista koskeva päätös edellyttää siten tällaisissa tilanteissa yksittäistapauksellista sekä rekisterin pidon ja käytön kannalta periaatteellisesti merkityksellistä harkintaa, se kuuluisi 1 §:n 2 momentin mukaisesti ajoneuvohallinnon yksikön tehtäviin. Ehdotetun 1 §:n uuden 3 momentin mukaisesti varsinaisen käyttöyhteyden luominen

sekä siihen liittyvät tekniset toimenpiteet olisivat Autorekisterikeskuksen vastuulla.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi kohta, jonka mukaan ajoneuvorekisterin tietoja voisivat teknisen käyttöyhteyden avulla saada myös syyttäjät, tuomioistuimet ja oikeusministeriö. Tietoja tarvittaisiin syyteharkintaa, lainkäyttötehtäviä ja rangaistuksen täytäntönpäntöä varten.

Yleisperustelujen mukaisesti ehdotetaan, että ajoneuvorekisteristä voidaan luovuttaa tietoja myös teknisen käyttöyhteyden avulla asianmukaisen toimiluvan saaneelle katsastuksen suorittajalle katsastustehtävien hoitamista varten.

Momentin 6 kohdassa säädetään nykyään ajoneuvokauppaa harjoittaville yrityksille sekä 9 §:n 3 momentin mukaisen suorarekisteröintiluvan saaneille yrityksille teknisen käyttöyhteyden avulla luovutettavista ajoneuvorekisterin tiedoista. Kohdassa mainitaan, että tiedot luovutetaan autorekisterikeskuksen erikseen määräämiin ehdoin.

Teknisen käyttöyhteyden avaaminen ajoneuvorekisteriin ajoneuvokauppaa harjoittavalle yritykselle edellyttää yleensä yksittäistapauksellista ratkaisua, jonka yhteydessä täytyy harkita, täyttääkö hakija tietojen luovuttamisen edellytykset ja onko käyttöyhteyden avaaminen perusteltua ja tarkoituksenmukaista. Ratkaisu kuuluu siten näissä tapauksissa ajoneuvohallinnon yksikön tehtäviin. Myöskin suorarekisteröintiluvan myöntäminen kuuluu 9 §:n 3 momentin ehdotetun muutoksen mukaisesti ajoneuvohallinnon yksikön tehtäviin. Tämän vuoksi ehdotetaan, että näihin tilanteisiin liittyvä oikeus erikseen määrättyjen ehtojen antamiseen säädetään ajoneuvohallinnon yksikölle. Myös niissä tilanteissa, joissa teknisen käyttöyhteyden avaamista koskeva ratkaisu kuuluisi 1 §:n työnjaon mukaan Autorekisterikeskukselle, ajoneuvohallinnon yksikkö voisi käyttää erikseen määrättyjä ehtoja tietojen luovuttamisen säätelyyn.

Koska lain 15 §:n 1 momentissa säädetty luovutuksensaajia koskevat edellytykset ovat osoittautuneet käytännössä liian tiukoiksi, ehdotetaan pykälään 11 §:n 2 momentin kohdalla tarkoitetuista syistä otettavaksi uusi 2 momentti, jonka perusteella tietoja voitaisiin luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla myös muille kuin säännöksessä nimenomaisesti luetelluille tahoille. Tällaiseen käyttöyhteyden avaamiseen vaadittaisiin aina viranomaistehtäviä hoitavan ajoneuvohallinnon yksikön lupa. Tietosuojaan

vaatimusten täyttämisen varmistamiseksi ehdotetaan, että ajoneuvohallinnon yksikön tulisi kuulla ennen luvan myöntämistä tietosuojavaltuutettua, jos ajoneuvon omistajan tai haltijan henkilötunnusta ei olisi rajattu käyttöyhteyden avulla luovutettavien tietojen ulkopuolelle.

Ehdotettu 3 momentti vastaa nykyistä 2 momenttia, jossa säädetään, että autorekisterikeskus voi tietosuojavaltuutettua kuultuaan antaa teknisen käyttöyhteyden saaneille luovutuksensaajille luvan tallettaa käsittelemäänsä asiaa varten luovutettavat tiedot luovutuksensaajan tietojärjestelmään. Koska kyseessä on ratkaisu, joka edellyttää tapauskohtaista ja rekisterin pidon kannalta merkityksellistä harkintaa, ehdotetaan säännöstä muutettavaksi siten, että tietojen tallettamiseen vaaditaan ajoneuvohallinnon yksikön lupa.

16 §. *Tietojen luovutus teknisen käyttöyhteyden avulla muista rekistereistä.* Pykälän 1 momentissa luetellaan ne tilanteet, joissa tietoja saadaan luovuttaa ajokorttirekisteristä teknisen käyttöyhteyden avulla. Säännöksen selkeyttämiseksi ehdotetaan kirjattaviksi luovutuksensaajat ja luovutettavien tietojen käyttötarkoitukset erillisiin kohtiin. Samalla laajennettaisiin poliisin oikeutta saada tietoja koskemaan myös liikennelupa-asioiden käsittelyä.

Pykälän 2 momentissa luetellaan ne tilanteet, joissa tietoja saadaan luovuttaa ajoneuvoverotusrekisteristä teknisen käyttöyhteyden avulla. Yksittäistapauksellista harkintaa edellyttävissä uudentyypisissä ja rekisterin pidon sekä käytön kannalta periaatteellisesti merkittävisissä tapauksissa myös tällaisen käyttöyhteyden avaamista koskevan päätöksen tulisi olla ajoneuvohallinnon yksikön tehtävänä.

Edellä 13 §:ään ehdotetun muutoksen yhteydessä mainituilla perusteilla ehdotetaan, että ajoneuvoverotusrekisteristä voitaisiin luovuttaa tietoja myös teknisen käyttöyhteyden avulla katsastuksen suorittajalle säädettyjen tehtävien hoitamista varten.

Verohallitus on suunnitellut erilaisten verojen perinnän tehostamiseksi järjestelmää, jolla pyrittäisiin siihen, että verovelvollisen kaikki verovelat kuitattaisiin mahdollisuuksien mukaan muiden verojen palautuksilla. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi erään tynyt liikevaihtoverosaaminen tai ainakin sen osa voitaisiin kuitata, jos verovelvollinen saisi esimerkiksi moottoriajoneuvoveron palautusta, ja päinvastoin. Kuittauksen suorittaisi lääninverovirasto. Jotta järjestelmä voisi toimia

moottoriajoneuvoveron osalta, verohallinnon viranomaisten tulisi saada tietää, onko verovelvollisella moottoriajoneuvoveron osalta erään tynettä verovelkoja tai onko hän saamassa moottoriajoneuvoveron palautusta. Tämän vuoksi ehdotetaan, että ajoneuvoverotusrekisteristä saisi luovuttaa tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla myös verohallinnon viranomaisille verojen perintään liittyviä asioita varten. Tämä edistäisi huomattavassa määrin verojen perintää.

Momentin selkeyttämiseksi ehdotetaan myös tässä momentissa mainitut luovutuksensaajat ja luovutettavien tietojen käyttötarkoitukset kirjattaviksi erillisiin kohtiin.

17 §. *Salassapitovelvollisuus.* Pykälän 1 momentin sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi vastaamaan tieliikennelakiin vuonna 1990 tehtyjä muutoksia.

19 §. *Asian siirtäminen.* Voimassa olevassa 19 §:ssä säädetään tieliikenteen tietojärjestelmän käyttöönottamiseen liittyvästä tietojen saamisesta. Säännös on säädetty hallituksen esityksen tieliikenteen tietojärjestelmää koskevaksi laiksi (HE 76/1989 vp) perustelujen mukaan ajoneuvon omistajien ja haltijoiden henkilötunnusten saamiseksi järjestelmän käyttöönottoaiheessa kertaalleen suoritettavana toimenpiteenä. Koska järjestelmän käyttöönotto on tapahtunut ja tarvittavat tiedot on siirretty tieliikenteen tietojärjestelmään, säännös on käynyt tarpeettomaksi. Näin ollen se ehdotetaan jätettäväksi pois laista.

Sen tilalle 19 §:ään ehdotetaan uutta säännöstä, jossa mainittaisiin, että rekisterien tietosisältöä, käyttöä tai tietojen luovuttamista koskevan asia voidaan siirtää Autorekisterikeskuksesta ajoneuvohallinnon yksikön ratkaistavaksi. Tämä perustuu siihen, että tietyt tieliikenteen tietojärjestelmään liittyvät tehtävät on ehdotettu 1 §:n 3 momentissa kuuluvaksi liikelaitoksen toimivan Autorekisterikeskuksen tehtäviin. Näiden asioiden ratkaisuihin saattaa kuitenkin liittyä joissain tapauksissa harkintaa, jolla on yksilön oikeusturvan kannalta tai muulla tavalla olennaista merkitystä. Tämä harkinta tulisi voida siirtää tarvittaessa viranomaistehtäviä hoitavaan ajoneuvohallinnon yksikköön. Samalla ehdotetaan asianosaiselle säädettyä 30 päivän määräaika siirron suorittamiseen. Määräaika laskettaisiin siitä, kun asianosainen on saanut tiedon Autorekisterikeskuksen kannasta asiassa.

19 a §. *Valvonta.* Liikelaitosuudistuksen yh-

teydessä vastuu tieliikenteen tietojärjestelmän osarekisterien pidosta siirtyy ajoneuvohallinnon yksikölle. Yksikkö vastaa rekisterien julkisesta luotettavuudesta sekä rekisterien tietosisältöä, käyttöä ja tietojen luovuttamista koskevista periaatteellisista kysymyksistä. Näiden tehtävien hoitaminen edellyttää, että ajoneuvohallinnon yksikkö valvoo riittävässä määrin tietojen luovutusta sekä muuta rekistereihin liittyvää toimintaa. Ainoastaan valvonta mahdollistaa sen, että yksikkö voi toteuttaa sille laissa säädettyt tehtävät rekistereistä vastuullisena. Sen sijaan valvonta ei voi resurssien rajallisuuden takia kohdistua yksittäisten rekisteritietojen oikeellisuuteen. Jos valvonnassa havaitaan virheitä tai väärinkäytöksiä, ajoneuvohallinnon yksikön tulisi ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin. Näillä perusteilla ehdotetaan lakiin lisättäväksi uusi 19 a §, jossa säädettäisiin valvonnasta.

1.2. Liikennetarvikkeiden kaupasta, asennuksesta ja korjauksesta annettu laki

4 §. Nykyisin liikennetarvikkeiden kaupasta, asennuksesta ja korjauksesta annetussa asetuksessa (9/79), jäljempänä liikennetarvikeasetus, autorekisterikeskukselle ja sen alaisille katsastusmiehille säädettyjen liikennetarvikelain 4 §:n ja liikennetarvikeasetuksen 4 §:n mukaisten lupien myöntämisessä joudutaan käyttämään yksittäistapauksellista, lupaedellytysten täyttymiseen liittyvää oikeusharkintaa. Luvan myöntäminen tai sen epääminen muodostaa hakijan kannalta merkittävän, hänen oikeuksiinsa kohdistuvan päätöksen. Koska liikennetarvikelupien myöntäminen tulisi näin ollen säätää liikelaitosuudistuksessa viranomaistoiminnan piiriin, ehdotetaan, että kaikki liikennetarvikeluvat myöntäisi Autorekisterikeskuksesta annetun lain mukaisesti viranomaistehtäviä hoitava ajoneuvohallinnon yksikkö. Koska ajoneuvohallinnon yksikkö ei ole liikelaitoksen osana itsenäinen valtion viranomainen, liikennetarvikelaissa ei tulisi viitata viranomaiseen tarkoitettaessa ajoneuvohallinnon yksikköä, vaan suoraan ajoneuvohallinnon yksikköön.

Ehdotetun muutoksen perusteella liikennetarvikeasetusta tulisi muuttaa vastaavasti siten, että siinä ei anneta säännöksiä liikennetarvikelupien myöntäjästä. Sen sijaan asetuksessa voi-

taisiin säätää edelleen ennen luvan myöntämistä pyydettävästä katsastuksen suorittajan lausunnona.

Tässä yhteydessä ehdotetaan 4 §:ään lisättäväksi liikennetarvikeasetuksen 5 §:n 2 momenttia vastaava valtuutus liikenneministeriölle antaa määräykset asennus- ja korjausluvan hakijan edellytyksistä.

5 §. Nykyisin liikennetarvikelaissa ja -asetuksessa autorekisterikeskukselle säädettyjen liikennetarvikelain 5 §:n 1 momentin mukaisten valvontatehtävien hoitamisessa joudutaan myös käyttämään yksittäistapauksellista, laissa säädettyjen edellytysten täyttymiseen liittyvää oikeusharkintaa. Valvontaan liittyvät kiellot, luvan peruuttamiset sekä muut toimenpiteet muodostavat elinkeinonharjoittajan kannalta merkittävän, hänen oikeuksiinsa kohdistuvan päätöksen. Koska valvontatehtävät näin ollen tulisi siirtää liikelaitosuudistuksessa viranomaistoiminnan piiriin, ehdotetaan liikennetarvikelakia muutettavaksi siten, että valvontatehtävien hoitaminen kuuluu ajoneuvohallinnon yksikölle.

Käytännön valvontatehtävissä voitaisiin käyttää ajoneuvohallinnon yksikön valtuuttamia ajoneuvon katsastajia. Liikelaitostumisen jälkeen ajoneuvon katsastajat ovat liikelaitoksen palveluksessa olevia virka- tai työsuhteisia työntekijöitä. Suoria määräyksiä ajoneuvohallinnon yksikkö ei voisi antaa liikelaitoksen työntekijöille. Katsastusmiehet eivät voisi käyttää valvonnassa mitään sanktioita, vaan tämä olisi mainitulla tavalla ajoneuvohallinnon yksikön tehtävä.

8 a §. Autorekisterikeskuksesta annetun lain 3 §:n 2 momentin mukaan ajoneuvohallinnon yksikön tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi liikennetarvikeasetuksen 8 §:n 3 momenttia vastaava maininta maahantuonti-, valmistus- ja luovutuskiellon välittömästä noudattamisesta.

1.3. Vaarallisten aineiden kuljettamisesta tiellä annettu laki

6 §. Koska liikelaitoksena toimiva Autorekisterikeskus ja sen kilpailijat eivät ole viranomaisia ja koska ne hinnoittelevat tuottamansa palvelut joko vapaasti omien kustannustensa

mukaisesti tai erikseen annettujen määräysten perusteella, vaarallisten aineiden kuljettamisesta tiellä annetun lain 6 §:ssä ei tulisi enää antaa säännöksiä katsastusviranomaisten toimituksista, toimituskirjoista, lausunnoista ja todistuksista suoritettavista maksuista. Tämän vuoksi ehdotetaan lain 6 §:ää muutettavaksi vuoden 1993 alusta voimassa olevan lainsäädännön mukaiseksi.

Eräiden viranomaisten toimituskirjoista ja virkatoimista suoritettavien maksujen perusteista annettu laki (806/42) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen on kumottu uudella valtion maksuperustelailalla (150/92), joka tuli voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1992. Uudessa laissa säädetään valtion viranomaisten suoritteiden maksullisuuden ja suoritteista perittävien maksujen suuruuden yleisistä perusteista sekä maksujen muista perusteista. Tämän vuoksi ehdotetaan vaarallisten aineiden kuljettamisesta tiellä annetun lain 6 § tarkistettavaksi voimassa olevan lainsäädännön mukaiseksi myös tältä osin.

16 a §. Selkeyden vuoksi ehdotetaan uuden 16 a §:n alussa annettavaksi valtuus säätää asetuksella vaarallisten aineiden kuljettajalta vaadittavasta ajoluvasta. Autorekisterikeskuksen muuttuessa liikelaitokseksi vaarallisten aineiden kuljettamiseen liittyvien koulutuslupien myöntäminen on tarkoitus siirtää yksittäistapauksellista, lupaedellytysten täyttymiseen liittyvää oikeusharkintaa sisältävänä vaarallisten aineiden kuljettajien ajoluvasta annetun asetuksen (724/91) muutoksella viranomaistehtäviä hoitavalle ajoneuvohallinnon yksikölle. Ajolupien myöntäminen on puolestaan tarkoitus siirtää ajolupakoulutuksen valvojille, joina toimivat ajoneuvohallinnon yksikön erikseen valtuuttamat ajolupakokeiden vastaanottajat. Nii- tä ovat tietyt liikelaitoksena toimivan Autorekisterikeskuksen toimipaikat.

Ajolupien myöntämiseen saattaa liittyä jois- sain tapauksissa harkintaa, jolla on yksilön oikeusturvan kannalta tai muulla tavalla olen- naista merkitystä. Jotta tämä harkinta voitai- siin siirtää tarvittaessa viranomaistehtäviä hoi- tavaan ajoneuvohallinnon yksikköön, vaarallisten aineiden kuljettamisesta tiellä annettuun lakiin ehdotetaan asiaa koskevaa säännöstä. Siirron suorittamiseen ehdotetaan lisäksi sää- dettavaksi 30 päivän määräaika. Määräaika laskettaisiin siitä, kun asianosainen on saanut tiedon ajoluvan myöntäjän kannasta asiassa.

1.4. Ulosottoimesta annettu laki

Viranomaistehtäviä hoitava erillinen ajoneu- vohallinnon yksikkö toimii vuoden 1993 ajan liikelaitoksen osana. Sen asema on kuitenkin riippumaton Autorekisterikeskuksesta ja se rat- kaisee itsenäisesti sille säädetyt viranomaisteh- tävät, jotka koskevat muun muassa auto- ja moottoripyöräveroa sekä moottoriajoneuvove- ron lisäveroa. Näiden tehtävien hoitamisessa olisi tärkeää, että ajoneuvohallinnon yksikkö ei joutuisi maksamaan ulosottomaksuja, jos esi- merkiksi sanotun yksikön maksuunpanema au- to- tai moottoripyörävero taikka moottoriajo- neuvoveron lisävero joudutaan ulosmittaa- maan.

Ulosottoimesta annetun lain 5 §:n 3 mo- mentin mukaan valtion viranomaiset ovat va- paat ulosottomaksujen suorittamisesta. Tämä vapautus ei koske kuitenkaan valtion liikelai- toksia.

Liikelaitoksena toimiva Autorekisterikeskus hoitaa Autorekisterikeskuksesta annetun lain ja moottoriajoneuvoverosta annettuun lakiin eh- dotettavan muutoksen mukaan varsinaisen ajo- neuvoveron maksuunpanoon, kanton ja tili- tykseen liittyvät tehtävät. Näiden verotustehtä- vien hoitamisessa olisi tärkeää, että Autorekis- terikeskus ei joutuisi maksamaan ulosottomak- suja, jos maksuunpantu varsinainen ajoneuvo- vero joudutaan ulosmittamaan.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan ulosot- toimesta annetun lain 5 §:ään lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin Autorekis- terikeskuksen ulosottomaksuja koskevasta va- paudesta. Nykyinen 4 momentti siirtyisi tällöin 5 momentiksi.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993.

Autorekisterikeskukselle nykyään kuuluvien tiettyjen, rekisterien pitoon liittyvien tehtävien siirtyessä tieliikenteen tietojärjestelmästä annettuun lakiin ehdotetun muutoksen voimaan tullessa ajoneuvohallinnon yksikölle, tulee täl- laisten voimaantulohetkellä autorekisterikes- kuksessa vireillä olevien asioiden siirtyä ajoneu- vohallinnon yksikön käsiteltäviksi. Tämän vuoksi lain voimaantulosäännökseen ehdote- taan tätä koskevaa mainintaa.

Jotta siirtymävaihe ei aiheuttaisi epäselvyyk-

siä tai oikeuden menetyksiä nykyiselle autorekisterikeskukselle osoitettujen rekisterien pitoon liittyvien hakemusten, selvitysten tai ilmoitusten vuoksi, tieliikenteen tietojärjestelmästä annetun lain muuttamista koskevan lain voimaantulosäännökseen ehdotetaan mainintaa siitä, että ne katsottaisiin lain voimaantulon jälkeen tehdyksi ajoneuvohallinnon yksikölle.

Liikennetarvikelain muuttamista koskevan lain voimaantulosäännökseen ehdotetaan lisäksi säännöstä, jonka mukaan lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten nojalla myönnettyt luvat ovat edelleen voimassa, jollei

lupapäätöksestä muuta johdu. Vaikka liikennetarvikelupien myöntäminen siirtyy liikelaitosuudistuksessa ajoneuvohallinnon yksikölle, on tarkoituksenmukaista, että autorekisterikeskuksen ja katsastustoimipaikkojen myöntämät, voimassa olevat luvat pysyvät tehtävien siirrosta huolimatta edelleen voimassa. Lupien myöntämisen perusteet säilyvät ennallaan. Voimaantulosäännöksen maininta selkeyttäisi asiaa.

Edellä esitetyn mukaisesti annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

tieliikenteen tietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tieliikenteen tietojärjestelmästä 15 päivänä syyskuuta 1989 annetun lain (819/89) 1 §, 4 §:n 1 momentti, 6 §:n 2 kohta, 9 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2 ja 3 momentti, 10 §:n 1 momentti, 11 §:n 1 momentin 1 ja 4 kohta ja 2 momentti, 12 §:n 5 kohta, 13 ja 15 §, 16 §:n 1 ja 2 momentti, 17 §:n 1 momentti sekä 19 §,

sellaisina kuin niistä ovat 9 §:n 3 momentti, 11 §:n 1 momentin 1 ja 4 kohta sekä 2 momentti, 15 § ja 16 §:n 1 momentti 19 päivänä huhtikuuta 1991 annetussa laissa (722/91) sekä 12 §:n 5 kohta 15 päivänä helmikuuta 1991 annetussa laissa (345/91), sekä

lisätään 3 §:ään uusi 2 momentti, 5 §:ään uusi 2 momentti, 9 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 19 päivänä huhtikuuta 1991 annetulla lailla, uusi 4 momentti, 11 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 3 momentti ja 12 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 15 päivänä helmikuuta 1991 annetulla lailla, uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 19 a § seuraavasti:

1 §

Tieliikenteen tietojärjestelmä ja sen pitäjä

Liikenneturvallisuuden edistämiseksi Autorekisterikeskuksen ajoneuvohallinnon yksikkö pitää ajoneuvojen katsastusta, ajoneuvojen ajokorttien rekisteröintiä, kuljettajantutkintojen vastaanottoa, ajoneuvoverotusta, autokiinnitystä sekä muita vastaavia tehtäviä varten automaattisen tietojenkäsittelyn avulla rekistereitä, jotka kokonaisuutena muodostavat tieliikenteen tietojärjestelmän.

Ajoneuvohallinnon yksikkö vastaa sen lisäksi, mitä tässä laissa muutoin säädetään, tieliikenteen tietojärjestelmän rekisterien tietosisältöä, käyttöä ja tietojen luovuttamista koskevista periaatteellisista kysymyksistä.

Tieliikenteen tietojärjestelmän rekisterien ylläpidon ja kehittämisen, rekisteritietoja koske-

vien ilmoitusten vastaanoton, tietojen luovuttamisen ja tulosteiden toimittamisen sekä muut tietopalvelutehtävät hoitaa Autorekisterikeskus, jollei muussa laissa taikka asetuksessa toisin säädetä.

3 §

Tieliikenteen tietojärjestelmän osat

— — — — —
Ajoneuvorekisterin osana on erityisrekisteri ajoneuvojen autokiinnitystä varten.

4 §

Tieliikenteen tietojärjestelmän tiedot

Tieliikenteen tietojärjestelmän tietokantaan saa tallettaa seuraavat henkilötiedot: ajoneuvon omistajasta ja haltijasta nimi, kotiosoite tai

asuipaikan osoite, henkilö- tai liike- ja yhteisötunnus, kotipaikka, poliisiipiiri ja kieli. Tilastollisia tarkoituksia varten saa tallettaa tiedon siitä, onko omistaja ja haltija luonnollinen henkilö vai oikeushenkilö sekä haltijan hallintaoikeuden laadun.

5 §

Ajoneuvorekisterin tiedot

Ajoneuvorekisterin erityisrekisteriin, johon merkitään hakemuksesta asetuksella säädettyjä muita kuin rekisteröintivelvollisuuden alaisia ajoneuvoja, talletetaan 1 momentissa mainittuja tietoja siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

6 §

Ajokorttirekisterin tiedot

Ajokorttirekisteriin, johon merkitään ajokortin hakijat ja haltijat sekä ajokortittomat liikenne rikoksiin syyllistyneet henkilöt, talletetaan siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään ajokortin hakijasta ja haltijasta sekä ajokortittomasta liikenne rikokseen syyllistyneestä:

2) moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljetettaessa tehdyistä liikenne rikoksista aiheutuneet rangaistukset ja muut seuraamukset sekä tieliikennelain nojalla tapahtunutta ajokielttoon määräämistä, ajo-oikeuden raukeamista ja varoituksen antamista koskevat tiedot;

9 §

Oikeus tietojen saantiin

Tieliikenteen tietojärjestelmän pitämiseksi ajoneuvohallinnon yksiköllä on oikeus saada seuraavia tietoja, jotka voidaan siirtää konekielisessä muodossa tieliikenteen tietojärjestelmän tietokantaan:

Poliisi voi tallettaa suorakäyttöisesti tieliikenteen tietojärjestelmään ajoneuvojen anastus- ja rekisterikilpitietoja sekä ajokorttilupaa, sen saamisen esteitä, ajokielttoa ja ajo-oikeuteen liittyviä hallinnollisia seuraamuksia koskevia tietoja.

Tieliikenteen tietojärjestelmään voidaan ajoneuvohallinnon yksikön luvalla siirtää teknisen

käyttöyhteyden avulla kaupparekisteriin merkittyjen, ajoneuvojen kauppaa tai rahoitusta harjoittavien yritysten sekä vakuutusyhtiöiden tietojärjestelmistä ajoneuvojen omistajan tai haltijan toimeksiannon perusteella ajoneuvon rekisteri-ilmoituksen tiedot siten kuin asetuksella säädetään.

Katsastuksen suorittaja voi siirtää teknisen käyttöyhteyden avulla tieliikenteen tietojärjestelmään ajoneuvon katsastusta koskevia tietoja siten kuin ajoneuvohallinnon yksikkö määrää. Ajoneuvohallinnon yksikkö voi hakemuksesta sallia tietojen tallettamisen suorakäyttöisesti.

10 §

Tieliikenteen tietojärjestelmän käyttö

Autorekisterikeskuksen ajoneuvohallinnon yksikkö voi käyttää tieliikenteen tietojärjestelmän osarekistereitä säädettyjen tehtävien hoidossa. Sama koskee Autorekisterikeskusta yleensä, jollei tässä laissa toisin säädetä.

11 §

Tietojen luovutus ajoneuvorekisteristä

Ajoneuvorekisteristä voidaan luovuttaa tietoja seuraavasti:

1) rekisteritunnuksen tai valmistenumeron perusteella yksittäistapauksissa, ei kuitenkaan henkilö- tai liike- ja yhteisötunnusta;

4) katsastuksen suorittajalle katsastustehtävien hoitamista varten.

Ajoneuvorekisteristä voidaan luovuttaa tietoja myös muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa liikenneturvallisuuteen, liikennevakuutuksiin, liikenteeseen, liikennetarvikkeisiin tai ajoneuvoihin liittyvää taikka muuta vastaavaa tarkoitusta varten. Ajoneuvon omistajan ja haltijan nimi- ja osoitetietoja saa luovuttaa vain, jos luovutuksen saajalla on 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu oikeus tallettaa luovutettavat tiedot henkilörekisteriin eikä rekisteröity ole kieltänyt tietojen luovuttamista.

Ilman rekisteröidyn suostumusta ei ajoneuvorekisteristä saa luovuttaa henkilötunnusta muissa kuin 1 momentin 2—4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa sekä annettaessa tietoja liikennevakuutuksen hoitamista, rikoksen ehkäisemistä ja selvittämistä, ulosottotehtäviä tai

pysäköinnin valvontaa varten. Henkilötunnukseen saa luovuttaa myös tilastointia taikka tieteellistä tutkimusta tai muuta siihen verrattavaa tarkoitusta varten, jolloin luovutuksen edellytyksenä on, että luovutus täyttää henkilörekisterilain 19 §:n 1 momentin 3 kohdan vaatimukset. Mitä edellä tässä momentissa säädetään henkilötunnuksen luovutuksesta, koskee vastaavasti henkilötunnuksen käyttämistä tietojen luovutuksen perusteena.

12 §

Tietojen luovutus ajokorttirekisteristä

Ajokorttirekisterin tiedot on pidettävä salassa. Rekisteristä saa luovuttaa kuitenkin seuraavia tietoja:

5) ajoneuvohallinnon yksikön luvalla ja valvonnassa ajokorttirekisterin sisältämän aineiston tieteellistä tutkimusta tai muuta siihen verrattavaa tarkoitusta varten.

Yksityinen henkilö saa lisäksi itseään koskevat ajokorttirekisterin tiedot ajokorttirekisterin otteella ajoneuvon kuljettamiseen liittyvää koulutusta, ammattiin hakeutumista tai muuta hyväksyttävää tarkoitusta varten. Tietoja pyydettyä on ilmoitettava tarkoitusta, johon tietoja tarvitaan. Tämä tarkoitusta on merkittävä ajokorttirekisterin otteeseen. Tiedot voidaan antaa asianomaisen suostumuksella myös sille, joka tällaisia tietoja tarvitsee mainittuun tarkoitukseen.

13 §

Tietojen luovutus ajoneuvoverotusrekisteristä

Ajoneuvoverotusrekisteristä voidaan luovuttaa tietoja seuraavasti:

1) rekisteritunnuksen perusteella yksittäisiä tietoja hyväksyttävää tarkoitusta varten, ei kuitenkaan henkilö- tai liike- ja yhteisötunnuksia;

2) katsastuksen suorittajalle säädettyjen tehtävien hoitamista varten; ja

3) ulosottoviranomaiselle ulosottotehtävien hoitamiseksi tarpeellisia tietoja.

15 §

Tietojen luovutus teknisen käyttöyhteyden avulla ajoneuvorekisteristä

Ajoneuvorekisteristä saa luovuttaa tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla seuraavasti:

1) poliisiviranomaisille liikennevalvontaa sekä rikosten ehkäisyä ja selvittämistä varten;

2) tulliviranomaisille ulkomaanliikenteen valvontaa sekä tullirikosten ehkäisyä ja esitutkintaa varten;

3) syyttäjälle syyteharkintaa, tuomioistuimelle lainkäyttötehtäviä ja oikeusministeriölle täytäntöönpanoa varten;

4) ulosottoviranomaisille ulosottotehtäviä varten;

5) liikennevakuutusyhdistykselle, liikennevakuutusyhtiöille ja valtiokonttorille liikennevakuutuksen tai sitä vastaavan valtion korvausjärjestelmän hoitamista varten ajoneuvon omistajan ja haltijan nimi, osoite ja henkilö- tai liike- ja yhteisötunnus sekä ajoneuvon yksilöintiin, rekisteröintiin, katsastukseen, liikennevakuutukseen ja teknisiin ominaisuuksiin liittyviä vakuutusmaksun määrittämiseksi tarpeellisia tietoja;

6) katsastuksen suorittajalle katsastustehtävien hoitamista varten;

7) pysäköinnin valvontaa sekä ajoneuvojen siirtämisestä ja romuajoneuvojen hävittämisestä annetun lain mukaisia tehtäviä suorittaville viranomaisille näiden tehtävien suorittamista varten;

8) kaupparekisteriin merkitylle ajoneuvo-kauppaa harjoittavalle yritykselle ajoneuvohallinnon yksikön erikseen määräämin ehdoin ajoneuvokaupan ja -huollon yhteydessä seuraavia tietoja: ajoneuvon yksilöinti-, rekisteröinti-, katsastus-, vakuutus- ja teknisiä tietoja sekä 9 §:n 3 momentin mukaisen luvan saaneelle yritykselle tai muulle yhteisölle lisäksi omistajan tai haltijan suostumuksella tämän henkilötiedot ajoneuvon rekisteritunnuksen perusteella;

9) puolustusvoimille lakisääteisten tehtävien täyttämistä varten seuraavia tietoja: ajoneuvon yksilöinti-, rekisteröinti-, katsastus- ja teknisiä tietoja sekä omistajan ja haltijan nimi, osoite sekä liike- ja yhteisötunnus; sekä

10) Ahvenanmaan maakuntahallitukselle ajoneuvojen rekisteröintitehtävien suorittamiseksi Ahvenanmaan maakunnassa.

Ajoneuvorekisteristä saa ajoneuvohallinnon yksikön luvalla luovuttaa tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla myös muille kuin 1 momentissa tarkoitetuille liikenneturvallisuuteen, liikennevakuutuksiin, liikenteeseen, liikennetarvikkeisiin tai ajoneuvoihin liittyvää taikka muuta vastaavaa tarkoitusta varten. Jos käyttöyhteyden avulla luovutetaan ajoneuvon omis-

tajan tai haltijan henkilötunnus, ajoneuvohallinnon yksikön on kuultava ennen luvan myöntämistä tietosuojavaltuutettua.

Ajoneuvohallinnon yksikkö voi tietosuojavaltuutettua kuultuaan antaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettulle luovutuksensaajalle luvan tallettaa käsittelemäänsä asiaa varten luovutettavat tiedot luovutuksensaajan tietojärjestelmään.

16 §

Tietojen luovutus teknisen käyttöyhteyden avulla muista rekistereistä

Ajokorttirekisteristä saa luovuttaa tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla seuraavasti:

1) poliisille ajo-oikeuteen ja liikennelupaan liittyvien asioiden käsittelyä ja henkilötietojen tarkistamista varten; sekä

2) syyttäväviranomaiselle ja tuomioistuimelle ajokorttiin liittyvien asioiden käsittelyä varten.

Ajoneuvoverotusrekisteristä saa luovuttaa tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla seuraavasti:

1) poliisi- ja tulliviranomaisille moottoriajoneuvoveron valvontaan liittyviä tehtäviä varten;

2) katsastuksen suorittajalle säädettyjen tehtävien hoitamista varten; sekä

3) verohallinnon viranomaisille verojen perintään liittyviä asioita varten.

17 §

Salassapitovelvollisuus

Ajokorttirekisteriin merkityn henkilön rikos-

ta koskevia tietoja tai ajokieltoa taikka ajo-oikeuden raukeamista ei saa ilmaista sivulliselle.

19 §

Asian siirtäminen

Asianosainen voi siirtää rekisterien tietosisältöä, käyttöä tai tietojen luovuttamista koskevan asian ajoneuvohallinnon yksikön ratkaistavaksi.

Asia on siirrettävä ajoneuvohallinnon yksikön käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona asianosainen on saanut tiedon Autorekisterikeskuksen kannasta asiassa.

19 a §

Valvonta

Ajoneuvohallinnon yksikkö valvoo tämän lain nojalla tapahtuvaa tietojen luovutusta sekä muuta rekistereihin liittyvää toimintaa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 199 .

Tämän lain voimaan tullessa autorekisterikeskuksessa vireillä olevat, tieliikenteen tietojärjestelmästä annetun lain mukaiset rekisterinpitäjälle kuuluvat asiat siirtyvät Autorekisterikeskuksen ajoneuvohallinnon yksikön käsiteltäviksi. Autorekisterikeskukselle tämän lain voimaantulon jälkeen osoitetut, sanottuja asioita koskevat hakemukset, selvitykset ja ilmoitukset katsotaan tehdyksi ajoneuvohallinnon yksikölle.

2.

Laki**liikennetarvikkeiden kaupasta, asennuksesta ja korjauksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikennetarvikkeiden kaupasta, asennuksesta ja korjauksesta 14 päivänä heinäkuuta 1978 annetun lain (570/78) 4 § ja 5 §:n 1 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 8 a § seuraavasti:

4 §

Jos liikennetarvikkeen asennus tai korjaus edellyttää erityistä teknistä asiantuntemusta taikka erityisiä tiloja, laitteita, työkaluja tai mittavälineitä, asetuksella voidaan säätää, että sellaisen asetuksessa mainitun tarvikkeen saa asentaa tai korjata vain Autorekisterikeskuksen ajoneuvohallinnon yksikön luvan saanut henkilö, yhteisö tai laitos. Lupa on annettava sille, jolla on riittävät edellytykset työn asianmukaiseen suorittamiseen. Lupa voidaan peruuttaa, jos luvan haltija ei enää täytä luvan saamisen edellytyksiä taikka jos asennus- tai korjaustyötä ei ole suoritettu asianmukaisesti.

Liikenneministeriö antaa tarvittaessa määräykset siitä, mitkä edellytykset asennus- ja korjauslupaa hakevan henkilön, yhteisön tai laitoksen on täytettävä.

5 §

Poliisimiehellä ja ajoneuvohallinnon yksikön tehtävään valtuuttamalla ajoneuvon katsastajalla on oikeus päästä liikennetarvikkeiden maahantuontia, valmistusta, kauppaa, asennusta tai korjausta harjoittavan valmistus-, varas-

to-, myynti-, asennus- ja korjauspaikkaan, toimittaa siellä tarkastus ja ottaa tutkimusta varten näytteitä liikennetarvikkeista sekä saada haltuunsa tarpeelliset liikennetarvikkeen ominaisuuksia ja hyväksymistä koskevat asiakirjat ja tiedot. Liikenneministeriöllä ja ajoneuvohallinnon yksiköllä on oikeus tutkimuksen ajaksi kieltää epäilyksenalaisen liikennetarvikkeen maahantuonti, valmistus ja luovuttaminen. Tutkimus on toimitettava kiireellisesti.

8 a §

Liikenneministeriön ja ajoneuvohallinnon yksikön 5 §:n 1 momentin nojalla antamaa epäilyksenalaisen liikennetarvikkeen maahantuonti-, valmistus- ja luovutuskieltoa on valituksesta huolimatta noudatettava.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten nojalla myönnetyt luvat ovat edelleen voimassa, jollei lupapäätöksestä muuta johdu.

3.

Laki**vaarallisten aineiden kuljettamisesta tiellä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vaarallisten aineiden kuljettamisesta tiellä 20 päivänä kesäkuuta 1974 annetun lain (510/74) 6 §:n 1 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 16 a § seuraavasti:

6 §

Valvontaviranomaisten toimituksista, niiden antamista toimituskirjoista, lausunnoista ja todistuksista suoritettavista maksuista on voimassa, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/92) säädetään.

Milloin kuljettajalta vaaditaan ajolupa, asianosainen voi siirtää sen myöntämistä koskevan asian Autorekisterikeskuksen ajoneuvohallinnon yksikön ratkaistavaksi.

Asia on siirrettävä ajoneuvohallinnon yksikön käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona asianosainen on saanut tiedon ajoluvan myöntäjän kannasta asiassa.

16 a §

Vaarallisten aineiden kuljettamiseen oikeutavasta ajoluvasta säädetään asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

4.

Laki**ulosottotoimesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään ulosottotoimesta 14 päivänä joulukuuta 1984 annetun lain (866/84) 5 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 29 päivänä joulukuuta 1988 annetulla lailla (1272/88), uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, seuraavasti:

5 §

Autorekisterikeskus on vapaa maksujen suorittamisesta siltä osin kuin se perii valtiolle tilitettäviä veroja.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Liikenneministeri *Ole Norrback*

1.

Laki

tieliikenteen tietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tieliikenteen tietojärjestelmästä 15 päivänä syyskuuta 1989 annetun lain (819/89) 1 §, 4 §:n 1 momentti, 6 §:n 2 kohta, 9 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2 ja 3 momentti, 10 §:n 1 momentti, 11 §:n 1 momentin 1 ja 4 kohta ja 2 momentti, 12 §:n 5 kohta, 13 ja 15 §, 16 §:n 1 ja 2 momentti, 17 §:n 1 momentti sekä 19 §,

sellaisina kuin niistä ovat 9 §:n 3 momentti, 11 §:n 1 momentin 1 ja 4 kohta sekä 2 momentti, 15 § ja 16 §:n 1 momentti 19 päivänä huhtikuuta 1991 annetussa laissa (722/91) sekä 12 §:n 5 kohta 15 päivänä helmikuuta 1991 annetussa laissa (345/91), sekä

lisätään 3 §:ään uusi 2 momentti, 5 §:ään uusi 2 momentti, 9 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 19 päivänä huhtikuuta 1991 annetulla lailla, uusi 4 momentti, 11 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 3 momentti ja 12 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainitulla 15 päivänä helmikuuta 1991 annetulla lailla, uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 19 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Tieliikenteen tietojärjestelmä ja sen pitäjä

Tieliikenteen tietojärjestelmä ja sen pitäjä

Autorekisterikeskus pitää yllä liikenneturvallisuuden edistämistä ja muita toimialaansa kuuluvia tehtäviä varten automaattisen tietojenkäsittelyn avulla rekistereitä, jotka kokonaisuutena muodostavat tieliikenteen tietojärjestelmän.

Liikenneturvallisuuden edistämiseksi Autorekisterikeskuksen ajoneuvohallinnon yksikkö pitää ajoneuvojen katsastusta, ajoneuvojen ja ajokorttien rekisteröintiä, kuljettajantutkintojen vastaanottoa, ajoneuvoverotusta, autokiinnitystä sekä muita vastaavia tehtäviä varten automaattisen tietojenkäsittelyn avulla rekistereitä, jotka kokonaisuutena muodostavat tieliikenteen tietojärjestelmän.

Ajoneuvohallinnon yksikkö vastaa sen lisäksi, mitä tässä laissa muutoin säädetään, tieliikenteen tietojärjestelmän rekisterien tietosisältöä, käyttöä ja tietojen luovuttamista koskevista periaatteellisista kysymyksistä.

Tieliikenteen tietojärjestelmän rekisterien ylläpidon ja kehittämisen, rekisteritietoja koskevien ilmoitusten vastaanoton, tietojen luovuttamisen ja tulosteiden toimittamisen sekä muut tietopalvelutehtävät hoitaa Autorekisterikeskus, jollei muussa laissa taikka asetuksessa toisin säädetä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Tieliikenteen tietojärjestelmän osat

Ajoneuvorekisterin osana on erityisrekisteri ajoneuvojen autokiinnitystä varten.

4 §

Tieliikenteen tietojärjestelmän tiedot

Tieliikenteen tietojärjestelmän tietokantaan saa tallettaa seuraavat henkilötiedot: ajoneuvon omistajasta ja haltijasta nimi, osoite, henkilö- tai liike- ja yhteisötunnus, kotipaikka, poliisipiiri ja kieli. Tilastollisia tarkoituksia varten saa tallettaa tiedon siitä, onko omistaja ja haltija luonnollinen henkilö vai oikeushenkilö sekä haltijan hallintaoikeuden laatu.

4 §

Tieliikenteen tietojärjestelmän tiedot

Tieliikenteen tietojärjestelmän tietokantaan saa tallettaa seuraavat henkilötiedot: ajoneuvon omistajasta ja haltijasta nimi, *kotiosoite tai asuinpaikan osoite*, henkilö- tai liike- ja yhteisötunnus, kotipaikka, poliisipiiri ja kieli. Tilastollisia tarkoituksia varten saa tallettaa tiedon siitä, onko omistaja ja haltija luonnollinen henkilö vai oikeushenkilö sekä haltijan hallintaoikeuden laadun.

5 §

Ajoneuvorekisterin tiedot

Ajoneuvorekisterin erityisrekisteriin, johon merkitään hakemuksesta asetuksella säädettyjä muita kuin rekisteröintivelvollisuuden alaisia ajoneuvoja, talletetaan 1 momentissa mainittuja tietoja siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

6 §

Ajokorttirekisterin tiedot

Ajokorttirekisteriin, johon merkitään ajokortin hakijat ja haltijat sekä ajokortittomat liikenne rikoksiin syyllistyneet henkilöt, talletetaan siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään ajokortin hakijasta ja haltijasta sekä ajokortittomasta liikenne rikokseen syyllistyneestä:

2) moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa tehdyistä liikenne rikoksista aiheutuneet rangaistukset ja muut seuraamukset sekä tielikenneläin nojalla tapahtunutta ajokortin peruuttamista ja varoituksen antamista koskevat tiedot;

2) moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa tehdyistä liikenne rikoksista aiheutuneet rangaistukset ja muut seuraamukset sekä tielikenneläin nojalla tapahtunutta *ajokieltoon määräämistä, ajo-oikeuden raukeamista* ja varoituksen antamista koskevat tiedot;

9 §

Oikeus tietojen saantiin

Tieliikenteen tietojärjestelmän ylläpitämisek-

9 §

Oikeus tietojen saantiin

Tieliikenteen tietojärjestelmän *pitämiseksi*

Voimassa oleva laki

si autorekisterikeskuksella on oikeus saada seuraavia tietoja, jotka voidaan siirtää konekielisessä muodossa tieliikenteen tietojärjestelmän tietokantaan:

Poliisi voi tallettaa suoraikäyttöisesti tieliikenteen tietojärjestelmään ajoneuvojen anastus- ja rekisterikilpitietoja sekä ajokortin saamisen esteitä, ajokortin peruuttamista sekä varoituksen antamista koskevia tietoja.

Tieliikenteen tietojärjestelmään voidaan autorekisterikeskuksen luvalla siirtää teknisen käyttöyhteyden avulla kaupparekisteriin merkittyjen, ajoneuvojen kauppa- tai rahoitusta harjoittavien yritysten sekä vakuutusyhtiöiden tietojärjestelmistä ajoneuvon omistajan tai haltijan toimeksiannon perusteella ajoneuvon rekisteri-ilmoituksen tiedot siten kuin asetuksella säädetään.

10 §

Tieliikenteen tietojärjestelmän käyttö

Autorekisterikeskus voi käyttää tieliikenteen tietojärjestelmän osarekistereitä sille säädettyjen tehtävien hoidossa.

Ehdotus

ajoneuvohallinnon yksiköllä on oikeus saada seuraavia tietoja, jotka voidaan siirtää konekielisessä muodossa tieliikenteen tietojärjestelmän tietokantaan:

Poliisi voi tallettaa suoraikäyttöisesti tieliikenteen tietojärjestelmään ajoneuvojen anastus- ja rekisterikilpitietoja sekä ajokorttilupaa, sen saamisen esteitä, ajokieltoa ja ajo-oikeuteen liittyviä hallinnollisia seuraamuksia koskevia tietoja.

Tieliikenteen tietojärjestelmään voidaan ajoneuvohallinnon yksikön luvalla siirtää teknisen käyttöyhteyden avulla kaupparekisteriin merkittyjen, ajoneuvojen kauppa- tai rahoitusta harjoittavien yritysten sekä vakuutusyhtiöiden tietojärjestelmistä ajoneuvojen omistajan tai haltijan toimeksiannon perusteella ajoneuvon rekisteri-ilmoituksen tiedot siten kuin asetuksella säädetään.

Katsastuksen suorittaja voi siirtää teknisen käyttöyhteyden avulla tieliikenteen tietojärjestelmään ajoneuvon katsastusta koskevia tietoja siten kuin ajoneuvohallinnon yksikkö määrää. Ajoneuvohallinnon yksikkö voi hakemuksesta sallia tietojen tallettamisen suoraikäyttöisesti.

10 §

Tieliikenteen tietojärjestelmän käyttö

Autorekisterikeskuksen ajoneuvohallinnon yksikkö voi käyttää tieliikenteen tietojärjestelmän osarekistereitä säädettyjen tehtävien hoidossa. Sama koskee Autorekisterikeskusta yleensä, jollei tässä laissa toisin säädetä.

11 §

Tietojen luovutus ajoneuvorekisteristä

Ajoneuvorekisteristä voidaan luovuttaa tieto- ja seuraavasti:

1) rekisterinumeron perusteella yksittäistapauksissa, ei kuitenkaan henkilö- tai liike- ja yhteisötunnusta;

4) ulosottoviranomaisille rekisteröintimaksujen ulosoton hoitamiseksi tarpeelliset tiedot;

1) rekisteritunnuksen tai valmistenumeron perusteella yksittäistapauksissa, ei kuitenkaan henkilö- tai liike- ja yhteisötunnusta;

4) katsastuksen suorittajalle katsastustehtävien hoitamista varten.

Ajoneuvorekisteristä voidaan luovuttaa tietoja myös muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa liikenneturvallisuuteen, liikenneva-

Voimassa oleva laki

Ilman rekisteröidyn suostumusta ei ajoneuvorekisteristä saa luovuttaa henkilötunnusta muissa kuin 1 momentin 2—4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa sekä annettaessa tietoja liikennevakuutuksen hoitamista, rikoksen ehkäisemistä ja selvittämistä tai pysäköinnin valvontaa varten. Henkilötunnuk sen saa luovuttaa myös tilastointia taikka tieteellistä tutkimusta tai muuta siihen verrattavaa tarkoitusta varten, jolloin luovutuksen edellytyksenä on, että luovutus täyttää henkilörekisterilain 19 §:n 1 momentin 3 kohdan vaatimukset. Mitä edellä tässä momentissa säädetään henkilötunnuksen luovutuksesta, koskee vastaavasti henkilötunnuksen käyttämistä tietojen luovutuksen perusteena.

Ehdotus

kuutuksiin, liikenteeseen, liikennetarvikkeisiin tai ajoneuvoihin liittyvää taikka muuta vastaavaa tarkoitusta varten. Ajoneuvon omistajan ja haltijan nimi- ja osoitetietoja saa luovuttaa vain, jos luovutuksen saajalla on 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu oikeus tallettaa luovutettavat tiedot henkilörekisteriin eikä rekisteröity ole kieltänyt tietojen luovuttamista.

Ilman rekisteröidyn suostumusta ei ajoneuvorekisteristä saa luovuttaa henkilötunnusta muissa kuin 1 momentin 2—4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa sekä annettaessa tietoja liikennevakuutuksen hoitamista, rikoksen ehkäisemistä ja selvittämistä, ulosottoehtäviä tai pysäköinnin valvontaa varten.

Henkilötunnuksen saa luovuttaa myös tilastointia taikka tieteellistä tutkimusta tai muuta siihen verrattavaa tarkoitusta varten, jolloin luovutuksen edellytyksenä on, että luovutus täyttää henkilörekisterilain 19 §:n 1 momentin 3 kohdan vaatimukset. Mitä edellä tässä momentissa säädetään henkilötunnuksen luovutuksesta, koskee vastaavasti henkilötunnuksen käyttämistä tietojen luovutuksen perusteena.

12 §

Tietojen luovutus ajokorttirekisteristä

Ajokorttirekisterin tiedot on pidettävä salassa. Rekisteristä saa luovuttaa kuitenkin seuraavia tietoja:

5) autorekisterikeskuksen luvalla ja valvonnan ajokorttirekisterin sisältämän aineiston tieteellistä tutkimusta tai muuta siihen verrattavaa tarkoitusta varten.

5) ajoneuvohallinnon yksikön luvalla ja valvonnan ajokorttirekisterin sisältämän aineiston tieteellistä tutkimusta tai muuta siihen verrattavaa tarkoitusta varten.

Yksityinen henkilö saa lisäksi itseään koskevat ajokorttirekisterin tiedot ajokorttirekisterin otteella ajoneuvon kuljettamiseen liittyvää koulutusta, ammattiin hakeutumista tai muuta hyväksyttävää tarkoitusta varten. Tietoja pyydetessä on ilmoitettava tarkoitusta, johon tietoja tarvitaan. Tämä tarkoitusta on merkittävä ajokorttirekisterin otteeseen. Tiedot voidaan antaa asianomaisen suostumuksella myös sille, joka tällaisia tietoja tarvitsee mainittuun tarkoitukseen.

13 §

Tietojen luovutus ajoneuvoverotusrekisteristä

Ajoneuvoverotusrekisteristä voidaan luovuttaa tietoja seuraavasti:

Ajoneuvoverotusrekisteristä voidaan luovuttaa tietoja seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1) rekisterinumeron perusteella yksittäisiä tietoja hyväksyttävää tarkoitusta varten, ei kuitenkaan henkilö- tai liike- ja yhteisötunnusta; *sekä*

2) ulosottoviranomaiselle ulosottotehtävien hoitamiseksi tarpeellisia tietoja.

15 §

Tietojen luovutus teknisen käyttöyhteyden avulla ajoneuvorekisteristä

Ajoneuvorekisteristä saa luovuttaa tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla seuraavasti:

1) poliisiviranomaisille liikennevalvontaa sekä rikosten ehkäisyä ja selvittämistä varten;

2) tulliviranomaisille ulkomaanliikenteen valvontaa sekä tullirikosten ehkäisyä ja esitutkintaa varten;

3) ulosottoviranomaisille ulosottotehtäviä varten;

4) liikennevakuutusyhdistykselle, liikennevakuutusyhtiöille ja valtiokonttorille liikennevakuutuksen tai sitä vastaavan valtion korvausjärjestelmän hoitamista varten ajoneuvon omistajan ja haltijan nimi, osoite ja henkilö tai liike ja yhteisötunnus, sekä ajoneuvon yksilöintiin, rekisteröintiin, katsastukseen, liikennevakuutukseen ja teknisiin ominaisuuksiin liittyviä vakuutusmaksun määrittämiseksi tarpeellisia tietoja;

5) pysäköinnin valvontaa sekä ajoneuvojen siirtämisestä ja romuajoneuvojen hävittämisestä annetun lain mukaisia tehtäviä suorittaville viranomaisille näiden tehtävien suorittamista varten;

6) kaupparekisteriin merkitylle ajoneuvo-kauppaa harjoittavalle yritykselle autorekisterikeskuksen erikseen määräämin ehdoin ajoneuvokaupan ja huollon yhteydessä seuraavia tietoja: ajoneuvon yksilöinti, rekisteröinti, katsastus, vakuutus ja teknisiä tietoja sekä 9 §:n 3 momentin mukaisen luvan saaneelle yritykselle tai muulle yhteisölle lisäksi omistajan tai haltijan suostumuksella tämän henkilötiedot ajoneuvon rekisterinumeron perusteella;

Ehdotus

1) rekisteritunnuksen perusteella yksittäisiä tietoja hyväksyttävää tarkoitusta varten, ei kuitenkaan henkilö- tai liike- ja yhteisötunnusta;

2) katsastuksen suorittajalle säädettyjen tehtävien hoitamista varten; ja

3) ulosottoviranomaiselle ulosottotehtävien hoitamiseksi tarpeellisia tietoja.

15 §

Tietojen luovutus teknisen käyttöyhteyden avulla ajoneuvorekisteristä

Ajoneuvorekisteristä saa luovuttaa tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla seuraavasti:

1) poliisiviranomaisille liikennevalvontaa sekä rikosten ehkäisyä ja selvittämistä varten;

2) tulliviranomaisille ulkomaanliikenteen valvontaa sekä tullirikosten ehkäisyä ja esitutkintaa varten;

3) syyttäjälle syyteharkintaa, tuomioistuimelle lainkäyttötehtäviä ja oikeusministeriölle täytäntöönpanoa varten;

4) ulosottoviranomaisille ulosottotehtäviä varten;

5) liikennevakuutusyhdistykselle, liikennevakuutusyhtiöille ja valtiokonttorille liikennevakuutuksen tai sitä vastaavan valtion korvausjärjestelmän hoitamista varten ajoneuvon omistajan ja haltijan nimi, osoite ja henkilö- tai liike- ja yhteisötunnus sekä ajoneuvon yksilöintiin, rekisteröintiin, katsastukseen, liikennevakuutukseen ja teknisiin ominaisuuksiin liittyviä vakuutusmaksun määrittämiseksi tarpeellisia tietoja;

6) katsastuksen suorittajalle katsastustehtävien hoitamista varten;

7) pysäköinnin valvontaa sekä ajoneuvojen siirtämisestä ja romuajoneuvojen hävittämisestä annetun lain mukaisia tehtäviä suorittaville viranomaisille näiden tehtävien suorittamista varten;

8) kaupparekisteriin merkitylle ajoneuvo-kauppaa harjoittavalle yritykselle *ajoneuvohallinnon yksikön* erikseen määräämin ehdoin ajoneuvokaupan ja -huollon yhteydessä seuraavia tietoja: ajoneuvon yksilöinti-, rekisteröinti-, katsastus-, vakuutus- ja teknisiä tietoja sekä 9 §:n 3 momentin mukaisen luvan saaneelle yritykselle tai muulle yhteisölle lisäksi omistajan tai haltijan suostumuksella tämän henkilötiedot ajoneuvon rekisteritunnuksen perusteella;

Voimassa oleva laki

7) puolustusvoimille lakisääteisten tehtävien täyttämistä varten seuraavia tietoja: ajoneuvon yksilöinti, rekisteröinti, katsastus ja teknisiä tietoja sekä omistajan ja haltijan nimi, osoite sekä liike ja yhteisötunnus; sekä

8) Ahvenanmaan maakunnanhallitukselle ajoneuvojen rekisteröintitehtävien suorittamiseksi Ahvenanmaan maakunnassa.

Autorekisterikeskus voi tietosuojavaltuutettua kuultuaan antaa 1 momentissa tarkoitetuille luovutuksensaajille luvan tallettaa käsittelemäänsä asiaa varten luovutettavat tiedot luovutuksensaajan tietojärjestelmään.

16 §

Tietojen luovutus teknisen käyttöyhteyden avulla muista rekistereistä

Ajokorttirekisteristä saa luovuttaa tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla poliisille, syyttäväviranomaiselle ja tuomioistuimelle ajokorttiin liittyvien asioiden käsittelyä varten sekä poliisille henkilötietojen tarkistamiseen.

Ajoneuvoverotusrekisteristä saa luovuttaa tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla poliisi- ja tulliviranomaisille moottoriajoneuvoveron valvontaan liittyvissä tehtävissä.

17 §

Salassapitovelvollisuus

Ajokorttirekisteriin merkityn henkilön rikosta koskevia tietoja ajokortin poisottamista taikka peruuttamista ei saa ilmaista sivulliselle.

Ehdotus

9) puolustusvoimille lakisääteisten tehtävien täyttämistä varten seuraavia tietoja: ajoneuvon yksilöinti-, rekisteröinti-, katsastus- ja teknisiä tietoja sekä omistajan ja haltijan nimi, osoite sekä liike- ja yhteisötunnus; sekä

10) Ahvenanmaan maakuntahallitukselle ajoneuvojen rekisteröintitehtävien suorittamiseksi Ahvenanmaan maakunnassa.

Ajoneuvorekisteristä saa ajoneuvohallinnon yksikön luvalla luovuttaa tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla myös muille kuin 1 momentissa tarkoitetuille liikenneturvallisuuteen, liikennevakuutuksiin, liikenteeseen, liikennetarvikkeisiin tai ajoneuvoihin liittyvää taikka muuta vastaavaa tarkoitusta varten. Jos käyttöyhteyden avulla luovutetaan ajoneuvon omistajan tai haltijan henkilötunnus, ajoneuvohallinnon yksikön on kuultava ennen luvan myöntämistä tietosuojavaltuutettua.

Ajoneuvohallinnon yksikkö voi tietosuojavaltuutettua kuultuaan antaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettulle luovutuksensaajalle luvan tallettaa käsittelemäänsä asiaa varten luovutettavat tiedot luovutuksensaajan tietojärjestelmään.

16 §

Tietojen luovutus teknisen käyttöyhteyden avulla muista rekistereistä

Ajokorttirekisteristä saa luovuttaa tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla seuraavasti:

1) poliisille ajo-oikeuteen ja liikennelupaan liittyvien asioiden käsittelyä ja henkilötietojen tarkistamista varten; sekä

2) syyttäväviranomaiselle ja tuomioistuimelle ajokorttiin liittyvien asioiden käsittelyä varten.

Ajoneuvoverotusrekisteristä saa luovuttaa tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla seuraavasti:

1) poliisi- ja tulliviranomaisille moottoriajoneuvoveron valvontaan liittyviä tehtäviä varten;

2) katsastuksen suorittajalle säädettyjen tehtävien hoitamista varten; sekä

3) verohallinnon viranomaisille verojen perintään liittyviä asioita varten.

17 §

Salassapitovelvollisuus

Ajokorttirekisteriin merkityn henkilön rikosta koskevia tietoja tai ajokieltoa taikka ajo-oikeuden raukeamista ei saa ilmaista sivulliselle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

19 §

Tieliikenteen tietojärjestelmän käyttöön saattaminen

Autorekisterikeskuksella on oikeus tieliikenteen tietojärjestelmän käyttöönottamiseksi saada ajoneuvon omistajien ja haltijoiden henkilötiedot tieliikenteen tietojärjestelmän tietokantaan vakuutusyhtiöiden tietojärjestelmästä.

19 §

Asian siirtäminen

Asianosainen voi siirtää rekisterien tietosisältöä, käyttöä tai tietojen luovuttamista koskevan asian ajoneuvohallinnon yksikön ratkaistavaksi.

Asia on siirrettävä ajoneuvohallinnon yksikön käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona asianosainen on saanut tiedon Autorekisterikeskuksen kannasta asiassa.

19 a §

Valvonta

Ajoneuvohallinnon yksikkö valvoo tämän lain nojalla tapahtuvaa tietojen luovutusta sekä muuta rekistereihin liittyvää toimintaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Tämän lain voimaan tullessa autorekisterikeskuksessa vireillä olevat, tieliikenteen tietojärjestelmästä annetun lain mukaiset rekisterin pitäjälle kuuluvat asiat siirtyvät Autorekisterikeskuksen ajoneuvohallinnon yksikön käsiteltäviksi. Autorekisterikeskukselle tämän lain voimaantulon jälkeen osoitetut, sanottuja asioita koskevat hakemukset, selvitykset ja ilmoitukset katsotaan tehdyksi ajoneuvohallinnon yksikölle.

2.

Laki

liikennetarvikkeiden kaupasta, asennuksesta ja korjauksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikennetarvikkeiden kaupasta, asennuksesta ja korjauksesta 14 päivänä heinäkuuta 1978 annetun lain (570/78) 4 § ja 5 §:n 1 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 8 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

Jos liikennetarvikkeen asennus tai korjaus edellyttää erityistä teknistä asiantuntemusta taikka erityisiä tiloja, laitteita, työkaluja tai mittavälineitä, asetuksella voidaan säätää, että sellaisen asetuksessa mainitun tarvikkeen saa asentaa tai korjata vain viranomaisen luvan saanut henkilö, yhteisö tai laitos. Lupa on annettava sille, jolla on riittävät edellytykset työn asianmukaiseen suorittamiseen. Lupa voidaan peruuttaa, jos luvan haltija ei enää täytä luvan saamisen edellytyksiä taikka jos asennus- tai korjaustyötä ei ole suoritettu asianmukaisesti.

5 §

Poliisimiehellä ja autorekisterikeskuksen tehtävään määräämällä virkamiehellä on oikeus päästä liikennetarvikkeiden maahantuontia, valmistusta, kauppaa, asennusta tai korjausta harjoittavan valmistus-, varasto-, myynti-, asennus- ja korjauspaikkaan, toimittaa siellä tarkastus ja ottaa tutkimusta varten näytteitä liikennetarvikkeista sekä saada haltuunsa tarpeelliset liikennetarvikkeen ominaisuuksia ja hyväksymistä koskevat asiakirjat ja tiedot. Liikenneministeriöllä ja asetuksella erikseen määrättyllä valvontaviranomaisella on oikeus tutkimuksen ajaksi kieltää epäilyksenalaisen liikennetarvikkeen maahantuonti, valmistus ja luovuttaminen. Tutkimus on toimitettava kiireellisesti.

Ehdotus

4 §

Jos liikennetarvikkeen asennus tai korjaus edellyttää erityistä teknistä asiantuntemusta taikka erityisiä tiloja, laitteita, työkaluja tai mittavälineitä, asetuksella voidaan säätää, että sellaisen asetuksessa mainitun tarvikkeen saa asentaa tai korjata vain *Autorekisterikeskuksen ajoneuvohallinnon yksikön* luvan saanut henkilö, yhteisö tai laitos. Lupa on annettava sille, jolla on riittävät edellytykset työn asianmukaiseen suorittamiseen. Lupa voidaan peruuttaa, jos luvan haltija ei enää täytä luvan saamisen edellytyksiä taikka jos asennus- tai korjaustyötä ei ole suoritettu asianmukaisesti.

Liikenneministeriö antaa tarvittaessa määräykset siitä, mitkä edellytykset asennus- ja korjauslupaa hakevan henkilön, yhteisön tai laitoksen on täytettävä.

5 §

Poliisimiehellä ja *ajoneuvohallinnon yksikön* tehtävään *valtuuttamalla ajoneuvon katsastajalla* on oikeus päästä liikennetarvikkeiden maahantuontia, valmistusta, kauppaa, asennusta tai korjausta harjoittavan valmistus-, varasto-, myynti-, asennus- ja korjauspaikkaan, toimittaa siellä tarkastus ja ottaa tutkimusta varten näytteitä liikennetarvikkeista sekä saada haltuunsa tarpeelliset liikennetarvikkeen ominaisuuksia ja hyväksymistä koskevat asiakirjat ja tiedot. Liikenneministeriöllä ja *ajoneuvohallinnon yksiköllä* on oikeus tutkimuksen ajaksi kieltää epäilyksenalaisen liikennetarvikkeen maahantuonti, valmistus ja luovuttaminen. Tutkimus on toimitettava kiireellisesti.

8 a §

Liikenneministeriön ja ajoneuvohallinnon yksikön 5 §:n 1 momentin nojalla antamaa epäilyk-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

senalaisen liikennetarvikkeen maahantuonti-, valmistus- ja luovutuskieltoa on valituksesta huolimatta noudatettava.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .*

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten nojalla myönnettyt luvat ovat edelleen voimassa, jollei lupapäätöksestä muuta johdu.

3.

Laki

vaarallisten aineiden kuljettamisesta tiellä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vaarallisten aineiden kuljettamisesta tiellä 20 päivänä kesäkuuta 1974 annetun lain (510/74) 6 §:n 1 momentti sekä lisätään lakiin uusi 16 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

Valvonta ja katsastusviranomaisten toimituksista, niiden antamista toimituskirjoista, lausunnoista ja todistuksista suoritettavista maksuista on voimassa, mitä laissa eräiden viranomaisten toimituskirjoista ja virkatoimista suoritettavien maksujen perusteista (806/42) on säädetty.

6 §

Valvontaviranomaisten toimituksista, niiden antamista toimituskirjoista, lausunnoista ja todistuksista suoritettavista maksuista on voimassa, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/92) säädetään.

16 a §

Vaarallisten aineiden kuljettamiseen oikeuttavasta ajohuvasta säädetään asetuksella.

Milloin kuljettajalta vaaditaan ajohupa, asianosainen voi siirtää sen myöntämistä koskevan asian Autorekisterikeskuksen ajoneuvohallinnon yksikön ratkaistavaksi.

Asia on siirrettävä ajoneuvohallinnon yksikön käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona asianosainen on saanut tiedon ajoluvan myöntäjän kannasta asiassa.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .*

4.

Laki**ulosottotoimesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään ulosottotoimesta 14 päivänä joulukuuta 1984 annetun lain (866/84) 5 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 29 päivänä joulukuuta 1988 annetulla lailla (1272/88), uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

Autorekisterikeskus on vapaa maksujen suorittamisesta siltä osin kuin se perii valtiolle tilitettäviä veroja.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .
